pagini bucovinene

ANUL VIII, nr. 10 (94)

OCTOMBRIE 1989

EDITATE ÎN COLABORARE CU COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ SUCEAVA

Măreața perspectivă

Întregul popor, strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, dezbate, într-o atmosferă de înalt patriotism, în aceste zile premergătoare marelui forum al comuniștilor, tezele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român și proiectul Programului-Directivă, documente de însemnătate istorică pentru viitorul patriei, argumente pentru mersul nostru mereu mai ascendent spre viitorul comunist. Prefigurînd, cu o clarviziune proprie gîndirii revoluționare, traseul societății românești, documentele propun un program clar de acțiune pentru întreg poporul, atît prin linia generală strategică de dezvoltare a României, pînă în anii 2000—2010 cît și prin evidențierea rolului conducător al partidului, centrul vital al națiunii. Afirmarea acestui rol, recunoașterea lui unanimă de către întreg poporul sînt rezultatul unui proces istoric obiectiv, Partidul Comunist Român dovedindu-și în toate ocaziile, calitățile revoluționare de forță transformatoare.

Încă de la înființare, P.C.R. s-a afirmat ca un partid al clasei muncitoare, a militat pentru împlinirea aspirațiilor istorice ale acesteia, pentru libertate și dreptate socială, pentru făurirea idealurilor supreme ale națiunii. Creșterea continuă a rolului conducător al partidului în construirea cu succes a socialismului și comunismului este o necesitate obiectivă strîns legată de exercitarea funcțiilor privind studierea aprofundată și cunoașterea cerințelor legilor vieții sociale, fundamentarea obiectivelor dezvoltării și organizării activității pentru îndeplinirea lor, mobilizarea și unirea eforturilor întregului popor și stimularea noului, a energiilor creatoare, descoperirea și rezolvarea contradicțiilor, implicarea revoluționară în elucidarea tuturor problemelor pe care le ridică viața, desfășurarea amplului proces de perfecționare a tuturor domeniilor.

Construirea socialismului cu poporul și pentru popor, teză proprie partidului nostru, generată de întreg contextul dezvoltării societății noastre contemporane, sintetizează și valorifică experiența dobîndită în procesul aplicării creatoare a legităților generale obiective la condițiile țării noastre, exprimînd, totodată, locul pe care-l ocupă partidul în ansamblul vieții sociale, cît și conținutul și modalitățile de exercitare a conducerii politice în toate sferele de activitate.

Ampla dezbatere de către toți comuniștii, toți oamenii muncii, de către întregul popor, a proiectului Programului-Directivă și a Tezelor pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român a determinat și determină un nou avînt dinamizator al întregii vieți politice, economice și sociale a patriei, constituind, în același timp, o vibrantă manifestare a unității poporului în jurul partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Evidențiind faptul că în calitate de proprietari colectivi ai mijloacelor de producție, de producători și beneficiari, oamenii muncii sînt hotărîți să întărească și să dezvolte proprietatea socialistă, să sporească avuția națională, dezbaterea documentelor programatice constituie un elocvent exemplu al înaltului democratism care definește societatea noastră socialistă.

Nivelul ridicat de dezvoltare economică și socială asigurat de socialism, cu pregnanța evidenței, în special în cei 24 de ani ce au trecut de la Congresul al IX-lea, care a inaugurat în istoria patriei o epocă ce a împrumutat numele ctitorului său, „Epoca Nicolae Ceaușescu", s-a răsfrînt într-un nivel de viață și civilizație care conferă patriei noi spații de desfășurare și mărețe perspective, confirmîndu-se faptul că socialismul este și va fi opera întregului popor pentru popor. „Putem afirma cu toată tăria — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, sintetizînd convingerea întregii națiuni — că numai și numai în condițiile socialismului au fost posibile marile realizări, că numai și numai socialismul a lichidat înapoierea din trecut și a asigurat ridicarea, într-o perioadă scurtă, a României la un înalt nivel de dezvoltare economică și socială". Această realitate, racordată la unisonul faptelor revoluționare, imprimă, la ora tumultuosului prezent, în climatul efervescent al dezbaterilor documentelor Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român, o unanimitate de gîndire privind realegerea celui mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în suprema funcție de secretar general, chezășie sigură a mersului mereu ascendent al patriei noastre spre înaltele culmi ale comunismului.

P. B.

Desen de Ion Carp FLUERICI

autograf ALEX. RUDEANU

„Ca pe un necunoscut mă descopăr..."

UN PRIETEN cu sufletul aurit cu spiritualitatea bucovinenilor, neobosit corăbier printre luceferii poeziei, mi-a amintit, de curînd, cum alergasem noi, odată, prin ploaie, pe culmea Mestecănișului, în căutarea urmei unei copite de cal, în al cărei luciu să ne privim, ca-ntr-o oglindă de buzunar, chipul tremurat-aburit din acea incredibilă tinerețe. Revăd ca prin vis întîmplarea, asemenea multor altora, de pe vremea primelor noastre cărți tipărite și a unor iubiri cețoase, cînd ne mai credeam veșnic tineri la fiecare nou răsărit de soare peste o Bucovină nouă, plină de atîtea pietre de temelie zămislite parcă din însăși substanța făgăduinței! Oare cînd au trecut acești douăzeci de ani? Ce-a reușit să lase în urmă generația noastră? Nevoia de justificare în fața conștiinței, a confraților de condei și a propriilor urmași (pentru că, „între timp", copiii ne-au crescut mari și la rîndul lor aduc pe lume copii, iar aceștia ne pun la punct cu apelativul „Bunicule" !), dar și orgoliul cît se poate de omenesc își caută răspuns într-o aritmetică aparent consumatoare: „Iată că nu ne ajung degetele ambelor mîini să ne numărăm cărțile publicate (ehe, dar cîte nescrise purtăm în noi!)", ne răspundem, de parcă numărul cărților noastre ar însemna ceva... Recunoaștem, apoi, că iubirile acelea de altădată ni se topesc în ceața uitării, convingerea în tinerețea-fără-de-bătrînețe o citim prin ochelarii înțelepciunii, vedem și acum Bucovina înnoindu-se cu fiecare răsărit nou, dar alta ne este mărturisirea.

CA PE UN NECUNOSCUT mă descopăr, în ultimii ani, în răsfrîngerea impozantelor oglinzi venețiene din Casa Scriitorilor Mihail Sadoveanu de pe Calea Victoriei, 115 — unde constat mereu că arăt derutat, și cel din oglindă se uită la mine ca la omul din lună. Oriunde m-aș duce, oriunde m-aș trezi, dimineața, în popasurile de documentare din țară, ploaia de amintiri bucovinene nu contenește, și cerul memoriei nu se răzbună, iar lumea din jur nu s-ar recunoaște dacă ar vedea cum arată în oglinzile mele de buzunar... N-am învățat nimic din pledoariile înfocate ale unor confrați din sud (sau din zîmbetele lor pline de îngăduință), după care singurul loc al scriitorului pe acest pămînt s-ar afla numai și numai acolo: înrămat în cristalul încăpător, și înșelător, și atît de suferitor al oglinzilor din Casa Scriitorilor. Egoist, am păstrat pentru mine, ca pe o „rețetă de fabricație", meșteșugul de a bate în cuie chipul cuiva în... argintul oglinzii.

DACĂ N-AȘ FI ÎMPLINIT, anul acesta, cincizeci, poate că nici nu m-aș fi întîlnit cu acel prieten cu sufletul aurit cu spiritualitatea bucovinenilor, și nici iluminarea n-aș fi avut-o, care să-mi aducă pe buze mărturisirea: Bucovina, și spiritul ei, și codrii, și așezările reînoite mereu de bucovinenii despre care am scris, scriu încă și voi mai scrie, au rămas pentru mine cu adevărat „bătute în cuie" în ochiul acela de apă din urma copitei de cal de pe culmea Mestecănișului — cea mai fidelă oglindă din cîte au înrămat lumea tuturor eroilor mei literari, chiar dacă, paradoxal!, uriașele oglinzi din Calea Victoriei, 115, se prefac, cîteodată, a nu-i cunoaște.

Alex. Rudeanu

Scrisoare tînărului dascăl

Dacă ai simțit
  cu adevărat
că a venit vremea primului arbore,
nu te împotrivi!
Lasă-l să crească din tine
și fă din el o pădure!
Fie
ca ea
să te poarte,
  departe,
  să te cuprindă,
inima să-ți bată, ore astrale
sufletul
să se scufunde
cu frunza deodată
scrie cu litere mari gîndul dintîi
culcă-te ierbii,
așează-te florii
iar de toamna din tine
nu fugi speriat, nu fugi
ah, teama alung-o
și-napoi îți aruncă inelul
prin care acum va trece
doar tulpina unei roze solemne.

Silvia SFARGHIE

REPORTER

Orașul lucrează

I

Între livezile rumenindu-și fructele pentru cules, pentru degetele visînd arome cuminți, Fălticeniului îi stă bine. Ca unei păsări albe într-un pom niciodată amețit de invazia culorilor. Orașul, asemenea naturii, lucrează fără emfază. În fiecare zi — pe cît poate — își primenește haina, își înmulțește valorile, imaginile noi. „Strada Sucevei" coboară, acum, în șantier, rupînd cea de a doua serpentină prin care se intră în urbe. Iar „Strada Republicii" lunecă spre platforma industrială, prin blocurile aflate în construcție apropiind zona tînără a orașului de ceea ce arhitecții au gîndit că poate înlocui o înlănțuire de case făcute anapoda, după principii negustorești, alcătuiri pe care le-a șubrezit timpul. Prefacerile de azi îți reînvie itinerare de ieri și cheamă amintiri tot de atunci. Pentru a măsura drumul limpede al intenției spre faptă...

II

Era în luna din miezul primăverii, cu mai bine de trei ani în urmă. Reținusem din finalul discuției cu primarul orașului o afirmație pe care — fiindcă venea de la un om cu respect față de cuvinte — am notat-o cu exactitate, fără nici un fel de șovăire: „Avem un gînd bun cu Casa lui Sadoveanu". Nu urcasem atunci pe strada încărcată de bătrîne amintiri, spre „Grădina liniștii". De data aceasta, ca de atîtea ori în ultimul timp, am făcut-o, încercînd, împreună cu un reputat profesor al așezării, a rememora proiecte de odinioară, preocupări, lucruri temeinic făcute. Iar dorința de a i le prezenta lui Costică Arteni s-a stins prin consumarea acestui scurt dialog:

— Astăzi, cînd am rugat pe cineva să-mi vorbească despre Casa lui Sadoveanu, a început să vă laude...

— Cine-i?, a venit, oarecum rece, întrebarea primarului. Semn că nu se știe făcut pentru laude sau că acestea nu-i priesc. A și schimbat repede vorba, pentru a ajunge la mulțumirile lui adevărate:

(continuare în pag. III)

Ion PARANICI

A PRIVI

File de jurnal

I. Seară petrecută la Observatorul Astronomic din S.

Lume multă în încăperea aproape ovală. Sfîrșit de august sau început de septembrie. Oră incertă. Aproape toți cei de aici ne cunoaștem. Oricum, am răspuns acelelași chemări: a conferențiarului dr. Elvira Botez, de la Institutul de Învățămînt Superior (din S.). Recitesc ce am scris mai sus și sînt mulțumit că reîncep să reînvăț acest nume.

Purtătoarea lui străbate de un sfert de veac orașul de sub Cetate. Și lumea. E fizician și a venit de la Cluj. Cu un tren care sosește dimineața, tăind munții în două părți inegale.

Nu se poate! ziceam acum cîteva zile, cînd am primit invitația. Elvira Botez să se pensioneze?! E mai credibilă o vară caldă în S. decît vestea asta! Dar iată că...

Cine sînteți, Elvira Botez? Un dascăl. Un dascăl de excepție, umblă vorba! Ei, și dumneata! toți dascălii sînt de excepție. Ați predat și în străinătate? Da, ani în șir! Aveți lucrări științifice multe și nu mărunte. Vezi ceva rău în asta? Vă întîlniți tot timpul cu foștii studenți, mergeți pe la școlile lor... Aci n-ai nimerit-o prea bine, pentru că mulți dintre ei sînt ingineri. Auzeam că vă retrageți la Cluj. La Cluj nu te poți retrage, numai din Cluj... V-a plăcut întotdeauna să vă povestiți — e un fel de-a spune — călătoriile cît mai multor oameni; și să vorbiți despre astre. Despre astre, despre noi, fericiți pămînteni, pentru că sînt un dascăl care la cursuri de abia se-ncălzește și simt nevoia să mă răcoresc ieșind în agora! E adevărat că în această seară?... Nu-i adevărat nimic; v-am chemat doar să vă spun că voi lipsi puțin și că mă voi gîndi la voi și la cum îți place să-i spui — orașul de sub Cetate... P.S. Acest dialog n-a avut loc, dar există. Țin minte doar că Elvira Botez era înconjurată de prea mulți invitați, încît să fi putut ajunge și eu la ea. Și oare de ce se aflau acolo atîtea flori... de vară, de toamnă?!

II. Nu-mi imaginam cum e să dai buzna în cabinetul unui medic atunci întors dintr-un Orient foarte îndepăr-

(continuare în pag. IV)

Marcel MUREȘEANU

CRONICĂ LITERARĂ

Un „Hamlet banatic"*)

O frumoasă longevitate scriitoricească oferă „cazul" lui Mircea Șerbănescu: exercițiile sale literare (datînd încă din perioada interbelică !) poartă și acum pecetea tinereții spiritului. Prozatorul nu a „secat"; el e credincios unor obsesii tematice, făcînd din motivul căutării, al „descoperirii de sine" coborînd spre rădăcinile personalității, o temă predilectă. Investigînd actualitatea fierbinte, sondînd mediul industrial (să amintim doar romanul din 1985, **Fîntîna cu apă vie**), Mircea Șerbănescu e interesat — și apetitul problematizant e slujit de irizările poematice ale textului — de traumele și dislocările provocate de impactul istoriei. **Tematica emancipării** (pe care prozatorul o frecventează) se desfășoară pe fundalul unor lumi în devenire, alungînd schematismul conflictual. Cu mînă sigură, experimentată el dezleagă ipostazele feminității, propune portrete aburoase, vădește o largă disponibilitate (inclusiv pentru proza S.F.). „Simbolica trenului" ar condensa, parcă acest impuls al căutării, purtînd trena tuturor idealurilor. **Fata din tren,** roman rezistent prin deschiderea parabolică pătrunde în meandrele adolescenței, impunînd prin finețea detaliului în explorarea sinelui. Client al barului, prefațîndu-și parcă eșecul, Zeno descoperă în timpul unei călătorii o fată ca „topos misteriologic" (C. Crișan). De aici, romancierul trage firele epicului pregătind o nouă decolare existențială protagonistului. Pătrundem în cotidianul nefardat, în lumea ostilă a orașului, Zeno avînd de gînd „să trăiască", să facă „pasul esențial". Față de realismul îmbujorat mimînd romanele primilor ani postbelici, față de triumfalismul clamat (încleștările propunînd soluții previzibile), ultimele cărți ale lui Mircea Șerbănescu cîștigă în complexitate ; ele fac loc rătăcirilor, umbrelor, îndoielilor, zbuciumului, amestecînd literatura și viața; lecțiile vieții corectează livrescul, rețeta, prefabricatul epic. Mai mult, luarea în stăpînire a lumii noi deschide poarta interogațiilor, insinuează grija împlinirii sinelui : „ne zorim — va glăsui un erou — fără să ținem seama de noi".

O ardere totală trebuie raportat la acest context al scrisului lui Mircea Șerbănescu. Măruntul ofițer Colojoară, stîngaci, „pe dos", rătăcește în „fumul oglinzii"; el practică visătoria („fumegarea") dar se și bate pentru împlinirea ei **trăind în viitor.** Rusalin Colojoară nu răscolește doar vîrtejul amintirilor sigilat de un destin „negativ" ; el pleacă în căutarea unui adevăr — cel al patriei care „nu era încă". Apărut la **Editura Militară, O ardere totală** este, firește, o carte de război. Doar că ecourile frontului se estompează, protagonistul fiind spitalizat ; în replică, se intensifică combustia sa în numele sfintelor idealuri pe care le apără, năzuind a le vedea întrupate. Trebuie să spunem că, înrolat în armata chezaro-crăiască, bănățeanul Colojoară visează în secret la Unirea cu Țara. Sîntem deci în anii primei conflagrații mondiale, unirea fiind „un capăt de destin". Se zvonea primăvara, era nevoie de noul anotimp regenerînd speranțele unui neam, existînd prin „curcubeul nădejdilor". La această temperatură, febril și la propriu (datorită bolii) — e o subtilă „corespondență" aici — trăiește Rusalin (Linu).

În ochii aroganți ai medicului-maior, ofițerul rezervist era un „bolnav dubios" ; el trebuie însă tratat pentru a fi redat frontului, acelui război întins bezmetic — un „colos orb". Considerat agitator, „despovărat" de trese, Colojoară acuză „strîmba judecată" ; ar vrea să-și strige crezul întreg, respingînd supunerea și fatalitatea. E invadat de amintiri, e asaltat de roiul întrebărilor. Dar „capătul de panglică cu tricolor" îi străjuiește drumul. Colojoară **a ales** și „omul revoltat" își urmează credința acceptată ca destin. Va evada (cam neverosimil), va rătăci „către țintă" tăind pădurea, căutînd drumurile ferite ; era „tot numai o flacără". Fugit „din iad" va ajunge la stîna lui Andrei Plesa și avîndu-l călăuză pe Pătruț trece dincolo. Bolnav, se va întrema într-un spital severinean, îngrijit de doctorul Iulian Morărescu. E vizitat de gîndul întoarcerii, prinde „esența momentului" și visează încorporarea. Avîndu-l ghid pe binevoitorul doctor se va familiariza cu orașul, îl va vizita acasă cunoscîndu-i familia etc. Ajuns în București, printr-un memoriu, va obține vestea cea mare; plicul sigilat care îi aduce știrea încorporării îl aruncă în halucinație: „realitatea nu mai avea contur".

Cartea a treia a romanului lui Mircea Șerbănescu produce o schimbare de unghi dar nu și una de registru narativ ; aici ne întîmpină notațiile proaspătului locotenent Colojoară prins în colcăiala refugiului și în „capcana" iernii. Caietul său („început pentru sine") adună notații care să permită retrăirea evenimentelor. În căutare de sine, fără a coborî din propria-i conștiință, traversînd noianul încercărilor, Colojoară (își) promite să fie „sincer cu totul". Nebănuind destinația acestor însemnări, el transferă în text învălmășeala tragică a unei epoci, propria-i traiectorie (neștiind dacă aceasta e a unui om sau a unui destin).

Soluția jurnalului (testată romanesc, în vremea din urmă, cu bune rezultate de Gabriela Adameșteanu, Bedros Horasangian, Tudor Vlad ș.a.) pierde aici parfumul de epocă; obiecțiile noastre privesc și nerespectarea ortografiei de altădată ; asistăm la un fel de contemporaneizare forțată a limbajului, Colojoară alunecînd într-un **prezent perpetuu.**

Prefigurînd viitorul („casa neamului"), visele acestui Hamlet banatic, „aiurit", inhibat trăiesc contrapunctic. Mircea Șerbănescu regizează cu abilitate secvențele de contrast : întîlnirea cu doamna Coca Vernescu (scena bucureșteană fiind trasă în tușe tari), regăsirea ieșeană (prea ca-n romane, totuși) cu imprevizibila, temperamentala Mirela, sora ei, maturizată brusc, devenită „soră de caritate". Mircea Șerbănescu are o bună priză la limbajul zonal și pigmentul regionalist. Notațiile din jurnalul lui Colojoară („destinate unei teme majore") suferă însă de retorism excesiv, culegînd fraze sforăitoare ; comprimînd zvîcnirile Erosului : timpul nu îngăduia reveriile, aburul iubirii se destramă sub presiunea istoriei.

Finalul ne propune un Rusalin „pe timp de pace", trăind războiul ca amintire; obosit, epuizat, cheltuindu-și energiile sufletești, el va poposi la Mărășești constatînd că peste tot înmugurea „viața cea nouă". Poate că Mirela (acum studentă) îl va reactiva; el își consumase destinul, se simțea „un pumn de cenușă". Această bine gîndită incertitudine stăruia precum efectul unui „ecou controlat", **deschizînd** parcă romanul, prelungindu-l mental, insinuînd alte piste interpretative. Oricum, **O ardere totală** este un titlu de succes al unui romancier experimentat, avînd în spate o bogată prezență editorială. Iar **Editura Militară** confirmă deschiderea pentru creatori aparținînd tuturor generațiilor (aici au publicat în ultimii ani și Ion Lăncrănjan, dar și Mircea Nedelciu, Constantin Stan, Alexandru Vlad ș.a.), înregistrînd prin această permeabilitate-permisivitate și un notabil salt valoric.

Adrian Dinu RACHIERU

x) Mircea Șerbănescu : **O ardere totală,** Editura Militară, 1988.

SIMON-PETRU OPREA

Ademenirea sirenei

Acum
cînd toate cuvintele mele
sînt la cheremul petalelor
migdalului înflorit

acum
cînd inima mea apune
la orizontul albastru al sîngelui
neștiutelor semințîi

acum
cînd sufletul meu toga virilă
a mării și-o prinde pe umăr
cu fibula lunii

e timpul Iubito să vii...

În lumînare

Te-am aflat în sfîrșit
în prea-aproapele sinelui care
nu-i nimic altceva
decît departele gîndului
ești atît de departe atît
de departe încît
cuvinte nu mai am să te ajung
și mîini să te mîngîie

Te-am aflat la sfîrșit
în uitarea de sine în lumină
ești acum atît de aproape
atît de aproape încît
cuvintele nu ți-o mai pot spune
buzele să te sărute
și adierea mîinilor să te mîngîie
toate au rămas dincolo
Dincolo au rămas acum toate...

Tao

In memoriam Nichita Stănescu

Iată ascunsa cale și pregătirea ceaiului de piersici
după uitatul ritual descris pe evantaiul
de înțelepciune al vîntului de Miazăzi

Se ia un piersic tînăr cu tot cu rădăcini
ales din livada de la poalele muntelui cosmic
se poartă ca pe o rană pe aripile unui cocor sălbatic
pînă în anotimpul de umbră al pavilionului de ceai
se dau deoparte păsările frunzele ramurile
pînă devine vizibilă numai lumina fructei
se taie în două părți aroma pielița carnea pulpei
cu o privire de hierofant pînă la sîmbure
se citește prezentul în circumvoluțiunile lui și
se sparge osul frunții lui dezvăluind sămînța
se îngenunchiază și orbit de lumina înțelesului
se sărută
ca pe o idee sau cum la mistica nuntă mireasa

Iată calea ascunsă... și cu gustul încă viu
pe buze se bea apa limpede din izvorul livezii
în tine privind cum privirea ta urcă desculță
muntele cosmic...

Iarnă

Aici
unde privirea măsoară transparența
amintirii și norii
sînt ei înșiși o amintire a diluviului
de păsări purtînd de-a valma
spre sud istoriile imperiale a trei dinastii de
anotimpuri
aici
unde auzul îi este amintirii o stelă
și nu cioplită ci în continuă
materializare ca un vis de corali
împlinindu-se din ecourile neauzitei
missa solemnis a sîngelui innobilînd trei generații de
anotimpuri

aici
ființa mea devine amintire
ea însăși și lumina
e singura mare ale cărei hărți
îmi sînt desenate pe inimă
de hieratica transparență a unicului alb
anotimp...

Natură vie

Odinioară
ca acest tînăr
și subțire copac
eram prețuit de fermecatele
păsări nevăzute oficiind
curgerea fără veste a anilor...
Atunci cîntecul lor
lin mă acoperea cu plete
de femei sunîndu-și talanții
orelor și iubirea cea repede
în neasemuirea ei trecătoare.
Acum iată clipa
decît soarele mai rotundă
spre asfințit și răsfățată
de noapte mai mare
deasupra acestui tînăr
si subțire copac
crescut în amintirea
cuvîntului o d i n i o a r ă...

PROZĂ

GENERALUL

Femeia se-ntoarse curînd, ținînd un buchet uriaș de crini. Mireasma lor inundă încăperea, le învălui pe amîndouă, se insinuă în obiecte, în epiderme, în priviri...

— Și a venit ?

— Nu, încă nu... dar îl aștept... poate oricînd să vină !

Privi undeva visătoare, prin geamul aburit de zbaterea indecisă a fulgilor, căutînd cu privirea...

— Ultima dată mi-a adus o cutie cu bomboane de șocolată, pe care era desenat un crin, crinul era însă roșu ca sîngele și el mi-a întins cutia, m-a privit în ochi și mi-a zis : inima mea e ca un crin și ca bomboanele astea de parfumată și dulce. Mănîncă-le sănătoasă !

Ce ? am întrebat, și, nu te mint, mi se făcuse puțin frică privindu-l, așa cum intrase, plin de zăpadă, cu mantaua pe el, mirosind a frig și a parfum... Bomboanele ! — mi-a zis, după care a început să rîdă și a deschis ușa, nici nu știu cînd, pentru că n-am auzit-o deschizîndu-se și nici frig nu mi-a fost după aceea — îmi era chiar cald, foarte cald — și-a plecat !...

Corina întoarse ceașca, răsturnă zațul umed și așteptă ca femeia să facă același lucru... Aceasta însă părea că uitase de ceașcă, privind gînditoare pe geam, la fulgii care continuau să coboare. Corina văzu și ea cum iarna se încheagă nefiresc, în orele acelea, cum înainte de a atinge pămîntul roiurile subțiri se împrăștiau în zigzaguri mari, fluorescente, peste toată întinderea pădurii...

Începea să se însereze. Din colț, lumina gălbuie a becului avea să deseneze curînd mari cercuri pe cărăruie, și-n bătaia ei fulgii aveau să pară negri.

— Ți-a scris că vine ?

— Nu, el nu scrie nimic niciodată, vreau să spun... scrisori, în fine, nici n-are cui, de altfel, așa mi-a spus, și-apoi, după accidentul acela nenorocit — se apropie de urechea Corinei, șoptindu-i, privind iute în jur, îngrijorată — știi, nu are... nu mai are degete. Și-apoi serviciul, înțelegi ?... Atîtea răspunderi, atîtea probleme. Nu, nu-i ușor, n-o fi ușor să fii... general !...

— Chiar general zici că e ?

Femeia rîse, destinsă, înviorată.

— Păi ăsta e primul lucru pe care l-am știut... ! mie de mică îmi plăceau generalii, vreau să zic... uniformele lor, firele de aur... chipurile grave, bărbătești... în fine, cum crezi că nu l-aș fi putut recunoaște, mi se arătase și-n vis, și-n cafea... Și dintr-o mie...

— Dar spune-mi, cine-l mai cunoaște, în afară de tine ? îi scăpă Corinei, privind-o tot mai lung, parfumul florilor o amețea, începuse s-o doară capul...

Femeia îi aruncă, la rîndul ei, o căutătură bănuitoare.

— A, nu are altă... iubită, de asta sînt sigură !... Și-apoi el e... un singuratic, ca și mine... Ce crezi tu, ce crezi, că generalii ăștia se găsesc așa.. pe toate drumurile ?... Lui nu-i plac, de altfel, oamenii, așa mi-a spus... nu-i plac decît cei perfect aliniați, în poziție de drepți, umăr la umăr... detestă... asta... haosul, vînzoleala și mai ales... transpirația mulțimii... vezi lui tocmai asta i-a plăcut la mine, această... zice el, această mică sălbăticie...

Femeia roși, își strînse visătoare umărul și se întoarse, apucînd ceașca din care se așternu iute pe șervețel un fel de stea, un fel de floare...

— Uite și-un fluture, nu-i așa că e un fluture ?... Ce-o fi însemnînd ?

— N-are importanță, hai, povestește-mi, îi zise Corina ridicîndu-se și luîndu-i în grabă șervețelul pe care, zări și se miră în treacăt, apăruse, de unde oare, un fluture mare, cafeniu...

— Păi ce să-ți mai spun ? Ți-am spus totul. Ți-am spus și tot spus, deși... parcă-mi place și mie să povestesc, știi... așa trece timpul mai repede... uluitor ce repede trece timpul... Uite, de pildă, cînd l-am cunoscut, dar văd că ți-e sete, să-ți dau puțină apă ? Nu? Bine !... Cînd l-am cunoscut, zic, țin minte că de cîte ori îl priveam mă prindea amețeala!... Era el, cel pe care îl visam, omul visurilor mele, înțelegi, era acolo, lîngă mine... De unde apăruse ?... Din vis, desigur, — și femeia rîse subțire, șăgalnic...

Corina își clătină visătoare și ea ceașca în care zațul negru începuse să se-adune, desenînd...

— A apărut deodată pe terasa aceea unde ieșisem să respir. Înăuntru nu se putea. Eram la o petrecere, mă invitase o prietenă, ca să zic așa, în fine... avea o grădină superbă, plină de flori... un miracol... Cînd, îți spun, el a apărut așa, lîngă mine... Mă aștepți de mult ? m-a întrebat... Dintotdeauna, îmi venea să-i strig, știi, dar n-am putut, îl priveam numai și mă simțeam mică, mică, tot mai mică... un simplu soldat, acolo, la ordinele lui... Cred că asta i-a plăcut cel mai mult... Se grăbea, nu pot rămîne, sînt foarte grăbit, mi-a spus, și-a și plecat, spre o alee, unde-l aștepta mașina, și din drum mi-a strigat vrei să fii a mea ?... Am rămas uimită, nici nu reaușeam să-mi revin, el și dispăruse... Da, îi strigase însă inima mea, da, din toată ființa, și pentru totdeauna... da !

Femeia rămase un timp cu mîna întinsă spre geam, în vreme ce Corina, privind-o, începu să simtă cum o căldură plăcută, mieroasă, o învăluie ca un parfum...

În fața casei chiar se mai aprinse o lumină. Fulgii roiau, se îndesau, scoteau un zgomot gingaș, un zgomot abia perceptibil, ca de noapte ce se întinde peste păduri...

— N-ai ceva pentru dureri ?... Vreau să spun... o pastilă, ceva...

Femeia însă n-o auzi. Se opri se în fața vazei cu crini, le aranja încet, cu blîndețe tulpinile delicate...

— Din clipa aceea așa a și fost... Intrasem în viața lui, înțelegi, sau mai degrabă el... Ne vedeam rar și mai ales iarna, pe cîte-o ninsoare ca asta...

Corina tresări, își aminti că ceruse ceva, vru să se ridice, să caute... Femeia se apropie însă iute, o prinse de mîini cu blîndețea cu care aranjase florile, o opri, și continuă, privind-o intens, amintirile o întineriseră parcă, fața ei de femeie trecută se netezise, căpătase strălucire, iradia o căldură plăcută, parfumată...

— Știa tot despre mine, înțelegi ? Tot ! La fiecare întîlnire îmi povestea, punct cu punct, ce făcusem, cu cine și ce anume vorbisem... Cum mă îmbrăcam, cum mă mișcam, pînă și ce gîndeam... Îl ascultam fascinată și, știi, pe măsură ce-mi vorbea, mă simțeam tot mai clar un soldat... un biet soldat amărît, orbit de strălucirea lui... așa mă și alintă, de altfel, soldățoiule, îmi spune, știi, cu un glas.. o să te fac un soldat perfect... un soldat... ideal, înțelegi, ca să... ca să mă poți iubi... îmi spunea mereu, și eu mă înfioram ascultîndu-i vocea cu care... de pretutindeni... A, nu te speria, aici nu ne poate auzi, am observat că numai acasă la mine... știi, cîteodată mi-e teamă și atunci plec... dar tot mă găsește și vine... ca să-mi povestească... aproape că nu mai trăiesc, de fapt, decît ceea ce-mi povestește el... Atît!... Dar astăzi... astăzi... știi, ești prima care află... cabana asta pustie și... mă plictiseam să aștept...

Corina, care-o ascultase ca-n somn, făcu o mișcare să se desprindă din mîinile reci ale femeii, o strîngeau, o strîngeau ca-n clește. Mișcarea ei o trezi și pe femeie, care-o privi din nou, cu fața vestejită dintr-odată, cu chipul răvășit de tristețe...

— Vrei poate... o bomboană ?! Chiar, cum de nu m-am gîndit mai din timp ! Mai am doar... mai am... cîteva... Și-apoi ne ghicim ! O bomboană de șocolată !

— Nu, mulțumesc, se neliniști Corina, nu te deranja, de altfel eu... trebuie să mă întorc în camera mea... O fi venit și Sandu, s-o fi întors...

Și Sandu, care nu se mai întoarce, gîndi cu ciudă, m-a lăsat în vila asta nenorocită și-a plecat... nici nu știu dacă mai e cineva pe-aici... parcă mai era un bărbat cu o femeie... da... cu el a plecat doar... Halal concediu... Te pomenești că o fi fost chemat la unitate. Asta ar fi culmea, să plece și să mă lase aici, fără măcar să m-anunțe !... Parcă-l aud: știi... datoria... și iar datoria... nu-mi spune el mereu că-i convins că o să ajungă într-o zi... Dumnezeule!... General?!...

Amuți, cuvîntul i se topea în gură, proaspăt, dulceag, ca o bomboană de ciocolată. Tîmplele prinseră să-i zvîcnească, o dogoare intensă le încingea, o fierbințeală prin care auzi fulgii zdrobindu-se de geam ca niște insecte greoaie și vîntul pornind să înfășoare cabana în falduri groase de zăpadă...

Simți că se înăbușă, mirosul florilor prindea contururi diafane de voal strîngîndu-i-se ușor, ca-n vis, tot mai tare, în jurul gîtului... După o perdea de ceață femeia mîngîia ușor, cu candoare petalele îngreuiate de parfum...

Se repezi cu o ultimă sforțare să deschidă fereastra, ca să respire. În minte toate i se încețoșau, pînă și glasul femeii, tînguitor, subțire, încercînd s-o ajungă:

— Nu deschide! Nu deschide fereastra ! Nu deschide fereastra, femeie !

Trase cu putere aerul învolburat de zăpadă în piept, închise ochii și așteptă, încordată, să-și adune gîndurile, uitînd de toate și amintindu-și apoi, fericită că nu se mai aud trupurile moi ale fulgilor zdrobindu-se de geam... Se făcuse liniște... O liniște de vis, abia inspicată de rafalele vîntului obosit acum, aproape încremenit și el, răsucit într-o secundă cosmică, înghețată...

Auzi, limpede, din fereastra deschisă, claxonatul unei mașini. Un sunet prelung, hîrîit, un sunet gros, poruncitor, de mașină din alte timpuri...

Parcă-i amintea ceva sunetul ăsta... Îi amintea... ciudat, cum Sandu îi dăruise, în ziua logodnei lor, o cutie cu bomboane de ciocolată și un buchet... de crini... Un buchet uriaș, un buchet proaspăt, splendind... Îi era dor, dor, cum nu-i mai fusese demult de Sandu... Cînd îl cunoscuse... el...

— El este, el este, a venit! strigă, în spatele ei, femeia, apoi o auzi alergînd val-vîrtej către ușă, răsturnînd în calea ei ceva care se spărgea cu încetineală, într-o mie de sunete risipite.

Se întoarse chiar cînd femeia închidea ușa trîntind-o cu putere...

— Unde pleci așa, e iarnă, e frig, o să răcești! mai strigă, în ușa închisă, spre pașii rostogoliți de acum pe scări.

Strînse umerii... În definitiv... treaba ei, dar... s-o lase așa, singură, bolnavă... în cabana aceea... abia dacă-i trecuse puțin durerea de cap... Liniștea țiuia, începea să astupe și vîntul... Își aminti că mai trebuie să fie, în cabană, o femeie... sigur... O s-o cheme, să-i țină de urît. O să-i povestească atîtea ! Își vor face o cafea, și timpul va trece... va trece foarte repede...

Privi în jur, măsurînd cu privirea obiectele, verificîndu-le starea ca înaintea unei vizite. Observă atunci, lîngă perete, vaza cu crini răsturnată. Florile se împrăștiaseră pe covor, petalele umpleau locul, risipite. Se grăbi să îndrepte totul la loc.

De unde crini în decembrie ? se întrebă în treacăt, ridică din umeri și privindu-i mulțumită de prospețimea lor (parcă nici nu căzuseră) se aplecă să le soarbă mireasma...

Dina HRENCIUC

Orașul lucrează

(urmare din pag. I)

— În sufletul meu sînt împăcat că s-a făcut Casa lui Sadoveanu.

Puneam această împăcare în relație cu aprecieri aparținînd lui Vasile Nistoreasa, care pare a le cunoaște pe toate cele ce privesc casa maestrului din fosta „Uliță a Rădășenilor" și împrejurimile ei : „A știut să discute cu oamenii locului, cu intelectualii. Construcția, așa cum arată ea acum, este, de aceea, aș zice, rezultatul stăruinței primarului, al unei anumite înțelegeri din partea obștii...". Am vorbit apoi despre cei zece tei — ca niște coloane trainice sprijinind cerul ce smălțuiește „Dumbrava minunată" din preajmă —, venind spre noi din decenii al căror număr depășește pe cel al casei ce adăpostește cărți, manuscrise, fotografii... Mai mult din acestea, pentru a înțelege un destin ilustru, pentru a pune în valoare creația, opera. Și, cu deosebire în două încăperi — pentru a intui un temperament complex, pasiuni de o viață.

Mi-l închipui pe profesorul Nistoreasa într-un necontenit „dialog" cu ceea ce a trăit și și-a imaginat — pentru a ne fascina — marele vrăjitor al limbii noastre, pe care a știut s-o treacă în sens, metaforă și unică muzicalitate. Dar mai ales mi-l închipui în dialogul diurn, totdeauna pasionant, lămuritor sau rămas uneori în folositoare suspensie, cu cei care pășesc în tăcere pragul Casei Sadoveanu.

— În luna în care ne aflăm am avut 800 de vizitatori.

— Ce vrea să spună această precizare ?

— Foarte mult. Întrucît majoritatea lor au constituit-o vizitatorii individuali. E o mare bucurie cînd e așa. Pentru mine îndeosebi. Fiindcă — vă dați seama — fiecare din ei a dorit să vină aici și a venit.

O vizită înțeleasă, deci, ca o lectură de unul singur. În tihnă, după voia inimii. Cu cel mai mare cîștig. Întemeiată pe chemări intime, născînd meditații ce limpezesc întrebări și convingeri.

— Dialogul cu aceștia pare firesc...

— Da, discuția cu oamenii mă face să-l înțeleg mai bine pe Sadoveanu. Și pe dînșii, de bună seamă, îi ajută.

III

Știam că la Întreprinderea Chimică — „de un an și ceva", cum ni s-a precizat — se află un alt director. Inginerul Emil Iacob, un bonom cu vorba cumpănită, în care se simte experiența și grija pentru adevăr. Arderea pentru o mulțime de treburi. Intrasem în biroul său urmărit de înțelesurile schimbului de păreri cu Vasile Nistoreasa. Noul dialog însemna însă cu totul altceva. Trebuia să-l continue pe unul mai vechi, despre rosturile instalării aici a calculatorului de proces. Deci, din lumea sensibilității umane, în cea a preciziei tehnice. Directorul, considerînd întreprinderea încă tînără și operatorii ei chimiști, în bună parte — la fel, nu ne surprinde afirmînd că... „ne-am propus valori". În primul rînd în materie de disciplină. Cum se cere într-o asemenea întreprindere.

— Calculatorul de proces e util tot disciplinei. Celei tehnologice, se înțelege. El ne furnizează date referitoare la diverși parametri. Nu va trece mult timp și ne va fi indispensabil în conducerea întregului proces de producție.

Interlocutorul, după aceste menționări, și-a invitat în birou trei colaboratori. Priviri bănuitoare, certitudini ascunse. Pentru început. Ulterior, argumentele — bine știute — s-au înșirat fără pauze. Veneau, mai ales, din partea subinginerului Vasile Cozma, șeful secției polimetacrilat de metil, o construcție ce pare neterminată. Fără acoperiș. Alcătuire metalică austeră, din stîlpi, țevi, rezervoare, cabluri... Toate sub cerul liber, în bătaia vîntului și ploilor. Pentru a se evita riscul oricărei acumulări de substanțe chimice gazoase. În vecinătate — camera de comandă a instalației sinteză metacrilat de metil. Lîngă ea, într-o încăpere destinată parcă „stocării" liniștii —, calculatorul de proces, aparatură specifică închisă ermetic, un terminal în care se pun mari nădejdi.

— Pe ecranul lui, ca și în camera de comandă, ni se pot „comunica" niveluri, valoarea parametrilor la presiuni, temperaturi și debite — vine precizarea lui Vasile Cozma, după ce un coleg de-al său, Marian Culapov, amintise și de posibilitatea „anticipării unor stări tehnologice".

Calculatorul, deocamdată, nu se supune pe deplin comenzilor. Pentru că în lumea aceasta fascinantă, a exactităților desăvîrșite, mai lucrează oameni, în încăperea mică se desăvîrșesc încă proiecte, se umblă în intimitatea circuitelor electronice. Gîndul devine cîteodată flamă ambițioasă, uneori mirare, dar totdeauna crede în reușită.

IV

La fel — gîndul lui Costică Arteni. Ambiția acestui bărbat — din 1960 locuitor al Fălticeniului — care se destăinuie fără echivoc :

— Timpul mi-l prețuiesc în funcție de ceea ce am făcut. Însă, luat cu treburile, nici nu mai iau în seamă anii. Și mă bucur că oamenii au fost de partea mea.

Ce să-l mai întreb ? Știam doar unde a dus acel „gînd bun" privind Casa lui Sadoveanu. Totuși, l-am rugat, cu o oarecare ezitare, să-mi spună cum vede orașul ca primar. După ce a invocat unele atitudini sceptice („Au avut însă viață scurtă"), inițiative ce au prins („Dialogul cu populația a fost decisiv") și treburi gospodărești făcute cu luarea în calcul a perspectivei, Costică Arteni mi-a trecut așteptarea răspunsului în deceniul următor :

— În anul 2000 Fălticeniul va fi unul dintre cele mai frumoase orașe ale țării.

Îmi venea să-i spun că de data aceasta greșește. Fiindcă orașul, „pasărea albă" dintre livezi, nici acum, în anotimpul Congresului al XIV-lea al partidului, nu este altfel.

ION NEAGOE : „PRIETENII"

Eminescu în periodicele bucovinene

Eminescu s-a bucurat întotdeauna de o deosebită admirație și dragoste din partea bucovinenilor, cel puțin din două motive : a fost și a rămas cel mai mare scriitor al nostru, iar prin originea sa, prin epoca primei sale școlarități și prin atitudinea sa a fost strîns legat de Bucovina. Încă din timpul vieții poetului, periodicele bucovinene au publicat știri despre acesta, i-au reprodus poezii. Iar apoi au început să apară amintiri și studii.

În *Revista politică* (1886—1891) au apărut poezii, informații despre poet, precum și un impresionant necrolog. (Leca Morariu a arătat că autorul acestuia este T. V. Stefanelli.). Și în *Gazeta Bucovinei* (1891—1897) s-au reprodus poezii eminesciene. În continuare, toate revistele, ziarele și calendarele importante din Bucovina au publicate în paginile lor contribuții despre viața și opera marelui bard național. Cele mai importante reviste bucovinene și cu o apariție mai îndelungată au fost *Junimea literară* (1904—1914, 1923—1939 ; atît în perioada austriacă, cît și după unire, revista a avut o mare importanță în publicistica noastră) și *Făt-frumos* (1926—1944). Iar ca revistă de specialitate menționăm Buletinul Mihai Eminescu (1930—1944). În *Junimea literară,* înființată de Ion I. Nistor, Gh. Tofan și Victor Morariu, au apărut înainte de primul război mondial o parte din foarte importantele amintiri ale lui T. V. Stefanelli despre Eminescu, impresii de Liviu Marian, o recenzie la *Amintirile despre Eminescu* de Radu Sbiera, note despre edițiile lucrărilor lui Eminescu *(Scrieri literare politice,* Bogdan Dragoș etc.) Nr. 7—8-1909 i-a fost închinat. S-a reprodus poezia *La Bucovina,* au semnat articole : T. V. Stefanelli, Sextil Pușcariu, căpitanul Matei Eminescu. S-a reprodus o poezie de Veronica Micle și s-au publicat 4 scrisori inedite ale lui Eminescu (cu comentarii de Sextil Pușcariu), o poezie de Cincinat Pavelescu și un imn francez lui Eminescu după Lucien Bazin, tradus de St. O. Iosif. George Codreanu (Gh. Tofan) relatează despre comemorarea lui Eminescu în Bucovina și în România liberă. Din perioada interbelică menționăm semnăturile lui Grigore Nandriș, Leca Morariu (articole și multe note), Victor Morariu (Hölderlin și Eminescu), Vasile Gherasim (mai multe articole), N. Tcaciuc-Albu, Traian Chelariu (care în 1933 îndeamnă „înapoi la Eminescu", vorbind despre „eterna actualitate a lui Eminescu"). În 1939, în „Bucovina și semicentenarul morții lui Eminescu" ne sînt înfățișate legăturile acestuia cu Țara Fagilor. Dacă Eminescu ar fi ținut la Bucovina, „Bucovina l-a zeificat". Aici semicentenarul morții poetului a fost evenimentul cel mai de seamă din acel an, în viața culturală a provinciei. Se subliniază influențele bucovinene în opera lui Eminescu. În Bucovina s-au dezvelit plăci comemorative, care amintesc de prezența poetului în această parte de țară. În 1924 revista protesta împotriva actului de vandalism cultural, reprezentat prin dărîmarea casei copilăriei lui Eminescu, la Ipotești.

Revista *Făt-Frumos* poartă clar amprenta directorului ei, Leca Morariu. În studii, articole, note etc. este studiată viața și opera lui Eminescu, de către Tiberiu Crudu, Teofil Lupu, N. N. Răutu, Mihail Sadoveanu *(Eminescu la Vatra Moldoviței.* Impresii), Virgil Tempeanu, I. E. Torouțiu, Gh. Cardaș, D. Murărașu *(Eminescu și clasicismul greco-latin),* Victor Morariu *(Alecsandri și Eminescu).* În paginile revistei au apărut traduceri de poezii în limba germană, de Olvian Sorocean, Laurențiu Tomoiagă ; în limba italiană, de Guido del Barone, în limba cehă, de Bojena M. Sesan. I. E. Torouțiu critică studiul lui Ion Sîn-Georgiu : *Eminescu und der deutsche Geist.* S-au publicat și documente, note etc. Nr. 4-1929 cuprinde mai multe articole despre poet, de Alexandru Ieșan, Victor Morariu, Artur Gorovei, iar de Leca Morariu multe note. Nr. 5—6-1939 e închinat lui Eminescu, cu articole de Leca Morariu, Ghe. Bogdan-Duică, Augustin Z. N. Pop, Petru Iroaie, sînt reproduse poezii de Eminescu și traduceri în limba germană de Arthur Bosch și Georg Drosdowsky. Cea mai importantă contribuție în direcția care ne interesează a fost, fără îndoială, Buletinul *Mihai Eminescu. Lămuriri pentru viața și opera lui Eminescu,* datorat muncii pline de abnegație a directorului revistei, eminescologului Leca Morariu, fiind singura publicație

(continuare în pag. IV)

Mircea GRIGORIVIȚĂ

Cetate străveche

Nu îmi șopti numele ascuns
al cetății
Lasă liniștile mării să-i cadă
Nufărul ca un chip al eternității
Va deschide acolo ochii grei
de zăpadă.
Lasă semn pe mîna de nopți
a pădurii
Vor veni cîmpiile să-l vadă
Cai de abur trec în șei iar furii
Ies sub stele, după pradă.
Ca o nesfîrșită lacrimă, ușor
Umbra cerbilor blînd muritoare
Crește lucii poduri spre un nor
Călăreții de neguri să-i ascundă-n
soare
Cum din spuma apelor în zbor
Vin sirene luna s-o ucidă-n mare.

Departe

După chipul și asemănarea
stelelor
Fă-mi, doamne, tăcerea senină
Pacea florii sălbatece
Prin anotimpuri
Dă-mi-o deplină.
Și nu mă duce departe acolo
În ispita fîntînilor amăgitoare
Așterne-mi adîncul din suflet
Stelele să-l calce-n picioare
Ca și cum aș fi frunza
Unui zîmbet de vară
Aburi de mări depărtate să
fugă ușor
Zborul de pasăre cînd mă-nfioară
Pierîndu-mi pe față un nor
Și mai dă-mi,
Fiindcă tu poți să-mi dai
Inima nufăr a iazului verde
Luna cu chipul bălai
Cînd pe sălcii se pierde.

Antoaneta APOSTOL

Prelungire de taină...

Prelungire tainică ochiul
prin toate se vede numai pe sine
Înapoi de înapoi de privire
va să mă înghită pe mine
Vinovată stare de a vedea
de sine însăși geloasă, bolnavă
În serbarea risipei ascuns
în a înțelesului lavă
Din alte valuri privirea
cu degete arse o zmulg
pînă-n ninsoare, pînă-n ninsoare
se ninge în sine fiece fulg.

Cristian BĂLAȘ

Un fel de cădere

În jocul de-a moartea
cineva era biruitor
legănînd stelele

de cîte ori
visele și culorile înnoptau
mă aruncam într-o dragoste
din care se trăgea
asupra florilor și apelor

și cu pana pictam
rime care nu încăpeau
într-o singură filă.

Ioan Eugen HANȚCO

RECENZIE

G. Călinescu : LA VIE D'EMINESCU

În mai multe rînduri — în **Patria,** nr. 124/1922, **Cuvîntul,** nr. 299/1925, **Drumul Nou,** nr. 13/1931 — Lucian Blaga a pledat cu drept cuvînt pentru traducerea marilor valori ale literelor românești în limbi străine. De-atunci încoace nu puțin s-a făcut în această privință. Totuși, nu demult, un mare cărturar contemporan deplîngea, cu tot atîta dreptate, absența scrierilor lui Călinescu dintre traducerile în limbi de circulație internațională (vezi V. Mangu, **De vorbă cu Iorgu Iordan,** 1982, p.49-50).

Iată însă că Centenarul comemorativ eminescian a prilejuit o parțială remediere a neajunsului ; chiar în acest an omagial, la Editura Univers a apărut, cu o densă prefață de George Munteanu, o elegantă versiune franceză a biografiei consacrate de marele istoric literar poetului național : **La vie d'Eminescu.** Traducerea este semnată de Claude Dignoire, doctor în filologie, profesor la catedra de limba franceză a Universității din București. Textul, într-o limbă pe cît de aleasă, pe atît de modernă, cuprinde și cunoscute fragmente de poezie eminesciană, în reușite versiuni franceze ale traducătorului cărții, originalele românești fiind reproduse în note de subsol, unde li se alătură cînd și cînd glose și explicații pe marginea textului călinescian. Punerea în pagină asigură o lectură fluentă și — desigur — agreabilă cititorului străin, în primul rînd francez. În interiorul cărții — un foarte sugestiv grupaj iconografic. Este, în totul, o autentică reușită, care sperăm că va contribui la mai buna cunoaștere peste hotare a celui mai de seamă poet al românilor, a vieții sale înainte de toate, căci pentru facilitarea cunoașterii operei sale poetice, cu toate realizările lăudabile de pînă acum, mai este încă mult de făcut.

Cu riscul de a ne atrage acuza de pretențiozitate excesivă, vom spune că frumosul început consemnat mai sus este totuși modest în raport cu autentica lui adresă prezumabilă : biografia călinesciană a poetului național s-ar cuveni să fie tradusă cît mai curînd posibil și în alte limbi, cel puțin în engleză, germană și rusă.

Constantin DOMINTE

DICȚIONAR

MUREȘEANU, MARCEL (n. 28 XI 1938, Cluj) poet. Studii secundare la Huedin și universitare la Cluj — Facultatea de Filologie (licența în 1960). Cadru didactic, ziarist, vicepreședinte al Comitetului Județean de Cultură și Educație Socialistă Suceava, director adjunct al Teatrului Național „Vasile Alecsandri" din Iași, din 1987, Secretar al Cenaclului Suceava al Uniunii Scriitorilor din RSR. Debut cu poezie în **Tribuna,** decembrie 1957 și editorial în 1969 cu volumul de poezii „Pe adresa copilăriei". Colaborează la **România literară, Luceafărul, Tribuna, Steaua, Ateneu, Familia, Cronica, Viața românească** ș.a. Volume tipărite : **Pe adresa copilăriei** (versuri), București 1969 ; **Versuri de vacanță,** București, Editura Ion Creangă, 1973 ; **Cel din urmă** (versuri), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1974 ; **Scrisori către prieteni** (versuri), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1978 ; **Amurgul furtunilor** (versuri), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1983 ; **Matineu** (versuri), București, Editura Cartea românească, 1984 ; **Viziune cu porumbei călători** (versuri), Iași, Editura Junimea, 1988.

„Transilvănean stabilit de tînăr în Bucovina, Marcel Mureșeanu are nostalgia locurilor natale, cu peisajul, figurile și întîmplările lor, dar nu e propriu-zis un dezrădăcinat, întrucît la el, spre deosebire de alți poeți ardeleni răspîndiți în cele patru vînturi, plăcerea evocării, a scormonirii în jurul memoriei afective e mai mare decît dorul de reîntoarcere. Marcel Mureșeanu e în această etapă relativ nouă a creației sale, în ciuda cotiturii tematice și de manieră, tot sensibilul călător prin memoria afectivă din cărțile anterioare, doar că merge pe un alt, mai modern, fir al expresivității poetice" (Laurențiu Ulici). „Adevărata obsesie din poezia lui Marcel Mureșeanu este timpul sau, mai exact, memoria în fața timpului. Împlinirea afectivă vizează un timp care nu supune ci se supune memoriei" (Mircea Braga). „Ludică prin haina pe care o arborează, joc riscant și frumos de măști și cu măști (și, parcă, uneori și pentru măști), gravă ca instrument al cunoașterii, poezia din **Matineu** este, în ceea ce are ea mai bun, o „schimbare la față" a poetului ; pe alocuri stadiul de experiment este sesizabil... Însă cea mai importantă consecință a asumării distanțării este trecerea de la lirismul confensiv, puternic subiectiv și, în cazul lui M.M., uneori de coloratură sentimentală, covîrșitor în volumele anterioare, la un lirism intelectual, rezultat din efortul de impersonalizare a eului creator, al cărui principal efect este lărgirea considerabilă a ariei cunoașterii poetice. Ambitusul acestui mod poetic este incomparabil mai amplu decît al poeziei „de sentiment" și, în consecință, posibilitățile de opțiune ale artistului care aderă la el practic nelimitate" (M. Iordache).

Referințe critice (selective) : Popescu, Dumitru Radu — în **Tribuna,** nr. 47,20 XI 1969 ; Muntean, George în **Steaua,** nr. 1, 1970 ; Mareș, Radu în **Ateneu,** nr. 2, 1970 ; Vaida, Mircea — în **Tribuna,** 11 iulie 1974 ; Braga, Mircea — în **Transilvania,** nr. 10, 1979 ; Săplăcan, Radu — în **Tribuna,** nr. 4, 1979 ; Cistelecan, Al. — în **Familia,** 1979 ; Drumeanu, Carmen, în **Convorbiri literare,** nr. 1, 1979 ; Iordache, Mihail — în **Pagini bucovinene,** ianuarie 1984 și martie 1985 ; Ulici, Laurențiu — în **România literară,** nr. 38, septembrie 1985 ; Sângeorzan, Zaharia — în **Cronica,** din 2 aprilie, 1989 și Luceafărul, din 7 ianuarie, 1989.

Ion PÎNZARU

REINER KUNZE (R.D.G.)

Vorbind cu mierla

I
Bat la uşa mierlei.
Ea
tresare.
Tu eşti ?

Zic : e linişte.

Copacii laudă
cîntecele omizilor, zice.

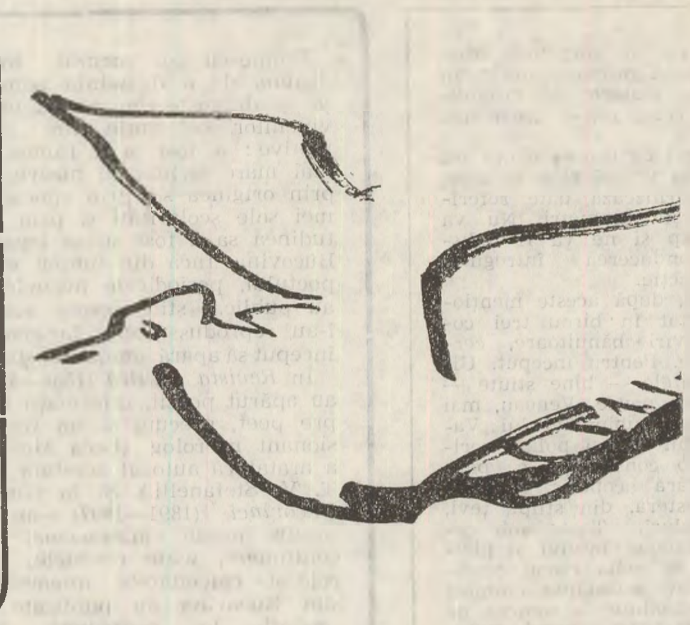
Eu : ... ale omizilor ?
Omizile nu pot cînta.

II
Pleacă, zice mierla
Într-o zi parcul
Va căuta vinovaţi.
Ar putea să te fi văzut
bătînd la uşa mierlei.

Zic : atunci parcul va şti
că eu am fost
cel care a bătut
la uşa cîntecelor sale.

Mierla zîmbeşte doar în
rănile mele.

În româneşte de
Alexandru ŢENCHEA

CADRAN

Textul şi modelarea umană

A lua în stăpînire textul : iată o ambiţie, dacă nu şi o obsesie, a postmoderniştilor, ce-şi găseşte expresie în „deblocarea" clişeelor şi stereotipiilor, în extrapolarea experimentului şi, implicit, în dezmorţirea mecanismelor de receptare a enunţului. „Cred că există două moduri de luare în stăpînire (parţială) a textului" este de părere Vasile Andru. Şi anume : „automodelarea omului-autor" şi „lucrul cu enunţul". Ce motivează această atitudine ? Înainte de toate, convingerea că literatura, şi în special proza, reprezintă o virtuală „acţiune de clădire sufletească" sau, altfel zis, „o putere redutabilă" de modelare a cunoştinţelor, de transformare a individului. Devine explicabilă în acest context preocuparea scriitorilor de a şti „cît de adînc pătrunde cuvîntul" în sufletul şi mintea cititorilor săi şi în ce măsură respectivul cuvînt îşi exercită forţa sa de influenţare.

Am numit doar esenţa demersului propus de recenta carte a lui Vasile Andru, „Viaţă şi semn", o incitantă colecţie de meditaţii şi „reverii", cum le defineşte chiar semnatarul, despre cunoaştere şi despre optimizarea umană. De altfel, Vasile Andru se numără printre prozatorii preocupaţi de fenomenele scriiturii moderne, de modalităţi practice ale perfecţionării tehnicilor narative, intervenţiile sale atrăgînd de fiecare dată atenţia. Vasile Andru porneşte de la premiza că prin text, prin potenţa sa penetrantă, energiile umane pot fi reordonate, echilibrate. Literatura devine astfel un stimul reconfortant de reglare a relaţiilor sociale, de „îmblînzire a moravurilor" şi, nu în ultimul rînd, de perfecţionare a individului. Omul zilele noastre, se ştie, trăieşte un timp al solicitărilor maxime. Explozia informaţională şi universul hipertehnicizat creează asupra sa o presiune continuă ce-l poate distanţa de propria-i stare afectivă. Există, aşadar, o permanentă distorsiune care îşi pune amprenta asupra capacităţilor sale voliţionale şi sentimentale. „Tulburarea psihică numărul unu a acestui secol pare să fie inadaptarea emoţională". Ieşirea din impas se află la îndemîna fiecărui ins, o primă cale fiind cultura, conectarea la „pomul cunoaşterii". „Cultura este legătura între a şti a acţiona". O perseverentă alimentare la repertoriul valorilor culturale înseamnă elevare spirituală, rupere din monotonie şi comoditate. „Orice cîştig cultural lărgeşte la baza producerii emisiilor cerebrale alfa" (undele alfa fiind cotate de V.A. drept undele „bunătăţii, ale echilibrului"), conlucrînd la „şlefuirea" condiţiei umane. Lărgindu-şi investigaţia, Vasile Andru acumulează (prin minuţioase accederi la metodele actuale de cercetare ale ştiinţelor optimizării) noi repere întru descifrarea echilibrului psihosomatic. Sînt puşi în circulaţie termeni de reală noutate (sofrologie, cer noetic, energie psihonică, psihologie abisală, efect holistic sau isihatic etc.) care dau contur căutărilor autorului şi evidenţiază o dată mai mult seriozitatea şi pertinenţa întreprinderii asumate. Optimizarea umană constituie deci un proces complex care nu pierde din vedere nici practicile tradiţionale, nici sondarea subconştientului, nici însuşirea „artei de a trăi", nici travaliul iluminării, nici dislocarea conştiinţei şi „cumulul de soartă bună", nici solicitarea şi suprasolicitarea imaginaţiei, voinţei, gîndirii. Întreg acest arsenal „curativ" determină în final atingerea parametrilor scontaţi : echilibru psihic, recuperare somatică, „activarea unor instanţe integratoare", ceea ce înseamnă în fapt eliberarea de rutină, de prejudecăţi, de excese şi vicii de comportament. Pentru că V.A. are ferma convingere că „noi cei de azi îl conţinem pe omul de mîine". Evident, o trimitere la modelul „perfecţiunii totale" nutrit de disciplinele optimizării umane. Totuşi, acest drum sinuos spre care tinde omenirea nu-i o utopie. Individul însuşi poate interveni în propria-i modelare, omul fiind dotat, ne asigură V.A., „cu o funcţie anticipativă". De unde nevoia permanentă de autocunoaştere, de informare, de desprindere din inerţie. („A întreţine trează o mare capacitate de simţire... A nu lăsa spiritul să amorţească, să adoarmă"). Şi, bineînţeles, o nevoie permanentă de apelare la text : „Literatura este rodul neliniştii. E vocea conţinuturilor informale din lume (nedreptate, suferinţă) şi din om (pulsiuni, glasuri genetice, silnicii şi măreţii ereditare). Oglindă, mărturie, reflectare, autoreflectare : foc abisal". Cartea se încheie cu această revenire la punctul de plecare V.A. insistînd asupra funcţiei formative a textului. O demonstraţie convingătoare, utilă, provocatoare (în sensul bun al cuvîntului). „Viaţa şi semn" dă astfel măsura unei vocaţii eseistice remarcabile, cu atît mai interesante cu cît ea vine în prelungirea celei de creator de literatură a autorului.

Ioanid DELEANU

Eminescu în periodicele bucovinene

(urmare din pag. III)

de acest gen din ţara noastră în perioada interbelică. (Indicele bibliografic al *Buletinului* a fost întocmit în 1971 de Lidia Gavrilescu.) Pentru a sublinia importanţa acestui buletin nu-i voi cita decît pe George Călinescu, (care în 1932 nota în „Viaţa lui Mihai Eminescu" (pag. 465) : „De un interes capital este publicaţia : *Mihai Eminescu. Lămuriri pentru viaţa şi opera lui Mihai Eminescu.")* şi pe Zoe Dumitrescu-Buşulenga, care precizează că monografia ei „Mihai Eminescu" (1963) a consultat şi fişat întreaga serie a *Buletinului Mihai Eminescu.* (pag. 288). Revista a fost consacrată exclusiv studiului vieţii şi operei poetului, studiu temeinic bazat pe documente. Articole şi studii au semnat Gh. Bogdan-Duică, Leca Morariu, Victor Morariu, Alexandru Ieşan, George Băiculescu, Lucian Predescu, Dumitru Murăraşu, N. Laslo, Teodor Bălan, Filimon Taniac, Aurel V. Mureşeanu, Laszlo Gàldi, Leon Popa, Reinhold Scheibler, Gh. T. Kirileanu, Petru Iroaie, Francesco Politi, Irina Balmoş, Ernest Kallos, Augustin Z. N. Pop, I. D. Marin, Milan P. Şesan, Corneliu Gheorghian, Al. Epure, Vasile Alexandrescu, Th. Simenschy, Aurel Vasiliu, Liviu Marian, Artur Gorovei, Sofia Stefanovici, C. Manolache. S-au publicat poezii de Vasile Bumbac, scrisori ale lui Slavici, St. Ştefureac, Caragiale, Eminescu, V. Micle, Chibici-Rîvneanu. Foarte important este studiul recenzie de Ilie C. Torouţiu, privind *Opera lui Eminescu,* de George Călinescu. Traduceri reuşite din poeziile lui Eminescu semnează : Olvian Sorocean, Erich Kipper, Georg Drosdowky şi Arthur Bosch, iar în limba italiană Francesco Politi.

Şi în ziarul *Glasul Bucovinei* (1918—1940) există prezenţe eminesciene. Astfel nr. 5648/1939 din 18 iunie este închinat lui Eminescu. La fel şi în calendarele *Glasul Bucovinei.* (În 1940 un articol de Leca Morariu şi o poezie de George Voevidca).

Revista Bucovinei (1942—1945), care a aparţinut Societăţii pentru cultura şi literatura română în Bucovina a adus numeroase contribuţii eminesciene. Au apărut aici articole de Aurel Vasiliu (cele mai multe), Augustin Z. N. Pop, Traian Cantemir, Orest Gherasim. Sînt publicate traduceri în limba germană de Adrian Forgaci (1878—1905), Radu Bâcu, N. Tcaciuc-Albu. În revistă au apărut numeroase informaţii de interes eminescian, recenzii etc. Nr. 5/1942 a fost un număr special, închinat lui Aron Pumnul şi lui Mihai Eminescu. Aici apar studii de Constantin Loghin, pe atunci preşedintele Societăţii Scriitorilor Bucovinei şi vicepreşedinte al Societăţii pentru cultura şi literatura română în Bucovina, Leca Morariu, Augustin Z. N. Pop, Traian Cantemir, N. Tcaciuc-Albu, poezii închinate poetului, de G. Voevidca şi Adelina Cârdei. Eminescu este tradus în limba germană de L. Tomoiagă.

Cu concursul iniţial al Societăţii Scriitorilor Bucovineni a apărut între 1942 şi 1944 revista *Bucovina literară*, a cărei activitate a fost elogiată de Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu şi Ionel Teodoreanu. Şi aici s-au publicat numeroase contribuţii eminesciene avînd ca autor pe Aurel Vasiliu, Constantin Loghin, Augustin Z. N. Pop etc. În recenzii se subliniază valoarea lucrării lui Aurel Vasiliu *Bucovina în viaţa şi opera lui Eminescu*, precum şi a volumului colectiv : „Eminescu şi Bucovina" (T. V. Stefanelli, Vasile Gherasim, Constantin Loghin, Leca Morariu, Aurel Vasiliu, Eugen Păunel). Alte recenzii utile completează spectrul eminescologic.

În *Anuarul Muzeului Bucovinei* (1943—1944) s-a publicat un studiu de Aurel Vasiliu, iar în *Anuarul liceului Aron Pumnul* (1942—1943) un studiu de N. Tcaciuc-Albu.

În Bucovina s-a depus o muncă eminescologică susţinută, atît prin publicarea de cărţi şi broşuri, cît şi prin numeroase periodice şi prin conferinţe etc. Această rodnică activitate ar merita osteneala unei monografii aprofundate.

File de jurnal

(urmare din pag. I)

tat... Şi tocmai asta mi-a venit în ajutor. Pentru că am bătut în uşă, am aşteptat secundele de cuviinţă şi am intrat. Deci era atît de uşor ! Şi iată-l pe dr. Ioan Ieţcu *(doctor în medicină) arătînd ca toţi oamenii, renunţînd la orice stare de introspecţie, gata să recunoască public că ne cunoaştem de mulţi ani, ceea ce este adevărul adevărat.*

Cum a fost ? Bine. Îmi spunea cineva că te-a văzut, de pe Lună pe Zidul Chinezesc !

Numai acolo ? Şi prin cîteva capitale europene !... vizitam muzee şi spitale. Prietenii tăi din S. te-au aşteptat cu nerăbdare ! Preferam să treceţi voi pe la mine ! Ştii ce m-am gîndit ? îi zic „dintr-o sorbire". Ce ? Să-ţi iau un interviu. Nu se poate, am lipsit mult şi mă aşteaptă bolnavii, iar desearăconferenţiez despre China şi măcar unele din tainele ei filosofice şi medicale. Iar faci săli pline ? Ele mă ţin tînăr... Şi călătoriile profesionale. Şi ! Cum ziceai că se cheamă satul tău din Bucovina ? Pîrteştii de Jos, cel mai frumos din memoria mea. Sînt un ingrat, am uitat şi cînd ţi-ai dat doctoratul ! Asta se întîmpla prin 1977, la Bucureşti, la profesorul Ion Opreanu, cu o lucrare grea, dar care venea după mai bine de cincisprezece ani de practică medicală, „Recuperarea prin metode Kinetobalneofizicale a mîinii traumatizate". Ce ţi-e şi cu asociaţiile astea medicale... internaţionale ?! La care te referi ? La cele al căror membru eşti şi tu ! Ţi le-am mai spus cîndva ; deci : Uniunea Medicală Balcanică, Asociaţia Internaţională de Medicină de Reabilitare (I.R.M.A.) din Statele Unite — aici sînt şi vicepreşedinte al secţiei de reumatologie —, Societatea Portugheză de Reumatologie, Liga Internaţională de Luptă Antireumatismală cu sediul la Paris, Societatea de Medicină Naturistă (Medicina alternativă) din Shri-Lanka... Ţi se par multe cele vreo optzeci lucrări ştiinţifice ale tale, acum cînd, iată, (vrînd-nevrînd !) ai făcut un pas peste pragul celor cincizeci de ani ? Acum nu, dar cînd aveam mai puţine mi se păreau multe. De cînd lucrezi în spitalul din Suceava ? Anul viitor se vor împlini douăzeci de ani. Văd că încep să-ţi placă cifrele mari, deci ar merita să te întreb cîte confernite pentru marele public — cum se spune — ai ţinut ? Socoteşte în ultimul sfert de veac cel puţin cîte una pe lună. Îţi place să te întîlneşti cu tinerii... Întreabă-i pe ei ! De fapt nu era o întrebare, afirmam doar ; voiam să te mai întreb dacă e necesar ca un medic să ştie o limbă străină. Numai una ? e absolut necesar, cred. Ce te preocupă în mod deosebit acum ? Sînt coautor la recentul Tratat de medicină naturistă *şi am în şantier o carte despre medicina populară, bazată pe Botanica poporană română a lui S. Fl. Marian. Unde ţi-ar plăcea să fii mîine, dacă este o zi însorită ? În satul meu. Aşadar, te-aş putea căuta zilele ce vin, pentru un scurt interviu. O, da, mai ales dacă-mi mai aduci o carte* ***de literatură.***

CONSEMNĂRI

Un cărturar bucovinean

S-au împlinit o sută de ani de la naşterea cărturarului **Alexandru Bocăneţ,** fost profesor universitar, doctor în filosofie, care şi-a adus o serioasă contribuţie la studierea istoriei şi culturii din Bucovina. Născut la Stupca, Al. B. îşi face cursurile liceale la Suceava, apoi urmează Facultatea de Litere şi Filosofie din Cernăuţi (unde îşi va susţine în 1924 şi doctoratul. În anii primului război mondial, animat de înălţătoare sentimente patriotice şi încrezător în cauza luptei pentru libertatea şi unitatea românilor, se înscrie voluntar şi pleacă pe front.

Devenit membru activ al Institutului de Istorie şi Limbă al Universităţii din Cernăuţi, Al. B., desfăşoară, alături de Teodor Bălan, Leca Morariu, Ioan Nistor şi alţi intelectuali de primă mărime ai vieţii ştiinţifice bucovinene, o intensă activitate didactică şi de cercetare. În 1933 este numit profesor la catedra de istorie sud-est europeană a noii facultăţi de filosofie din Cernăuţi, catedră ce acorda o deosebită importanţă prezentării istoriei românilor. În această postură, Al. B. realizează numeroase şi interesante studii, monografii, articole de sinteză. Astfel, revista „Junimea literară", precum şi Buletinul Institutului de Istorie şi Limbă vor face loc în coloanele lor unora dintre acestea, între care studiilor monografice „Terminologia agrară în limba română" şi „Istoria oraşului Cernăuţi". De asemenea, Al. B. abordează aspecte ale istoriografiei româneşti şi ale relaţiilor româno-cehe, româno-polone, româno-ruse, româno-bulgare, călăuzit fiind în permanenţă de respectul pentru adevărul istoric.

Contribuţiile istorice ale lui Alexandru Bocăneţ rămîn şi azi demne de interes. **(Constantin Logigan)**

Măiestrie, pasiune, talent

Sub auspiciile generoase ale Festivalului Naţional „Cîntarea României", în întreaga ţară au loc numeroase reuniuni şi competiţii cultural-artistice interjudeţene, organizate în întîmpinarea celui de al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Astfel, oraşul Caracal, judeţul Olt, a găzduit cea de a XX-a ediţie a Concursului interjudeţean de folclor „Căluşul românesc", la care au participat 44 formaţii de căluş, căluşer şi de căiuţi (trei dansuri străvechi) din întreaga ţară. Etalînd un repertoriu original, care a scos în evidenţă autenticitatea, entuziasmul şi măiestria interpretativă, membrii ansamblului de căiuţi, pe generaţii, din comuna Zvoriştea au fost distinşi cu premiul I şi diploma de onoare a juriului.

Într-un minunat cadru natural, la Strunga, judeţul Iaşi, a avut loc cea de a XXIII-a ediţie a sărbătorii folclorice interjudeţene „Trandafir de la Moldova", la care s-au întrecut în cîntec şi joc 41 de colective artistice de tradiţie din marile zone etnofolclorice ale ţării. Mesagerii artei populare bucovinene, ansamblul de instrumente populare din comuna Horodniceni şi ansamblul de cîntece şi dansuri din comuna Rîşca, întrunind sufragiile unanime ale publicului şi ale membrilor juriului, au obţinut premiul I şi premiul al II-lea.

La cea de a VIII-a ediţie a Festivalului-concurs al cîntecului, dansului şi portului popular „Cîntecele munţilor", desfăşurat la Sibiu, în luna septembrie, la care şi-au dat întîlnire 34 de formaţii, reprezentînd 18 judeţe ale ţării, ansamblul folcloric „Bistriţa Aurie", al clubului minerilor din Iacobeni, cu spectacolul „La izvor de joc şi cînt", a fost distins cu premiul special al Centrului de Îndrumare a Creaţiei Populare Sibiu şi cu trofeul festivalului pentru acurateţea şi valorificarea scenică a repertoriului tradiţional.

Să consemnăm, totodată, merituoasele evoluţii ale ansamblului folcloric „Datina", din Todireşti, la Reuniunea dansului românesc de femei „Ecouri meseşene", de la Zalău, judeţul Sălaj, cele ale formaţiei de dansuri populare din satul Băişeşti, comuna Cornul Luncii, la Parada portului, cîntecului şi dansului popular românesc de la Oteloaia, juţeul Satu Mare, ca şi aceea a ansamblului de cîntece şi dansuri din Capu Cîmpului, comuna Valea Moldovei, la Festivalul focloric „Holda de aur" de la Baisa, judeţul Botoşani, vibrante acte de cultură şi educaţie patriotică. **(Aurelian Ciornei)**

Tîrgul olarilor

Oraşul Rădăuţi a găzduit şi în acest an prestigioasa întîlnire a meşteşugarilor olari din întreaga ţară, aflată la a VII-a ediţie şi pusă — în acest an — sub genericul **Ochiul de păun.** Dintre vestitele centre de ceramică şi-au trimis reprezentanţii cele din Horezu (Vîlcea), Corund (Harghita), Ireşti (Vrancea), Rădăuţi, Marginea (Suceava) şi alte cîteva.

Se cuvine să adresăm şi de data aceasta felicitări instituţiei care a ctitorit şi organizat manifestarea, Muzeul Tehnicilor Populare Bucovinene, din Rădăuţi. Redăm mai jos lista premiilor: **Marele premiu** „Constantin Colibaba" : Florin şi Nicolae Colibaba (Rădăuţi); **Premiul I :** Ilieş Mihaly (Corund—Harghita), Gh. Iorga (Horezu—Vîlcea) ; Dumitru şi Ioana Mischiu (Horezu) ; **Premiul II :** Duţă şi Ioana Crăciun (Ireşti—Vrancea), Mihai Truşcă (Româna—Olt) ; Maria şi Mihai Bîscu (Horezu ; **Premiul III :** Maria şi Ion Magopăţ (Marginea—Suceava), Toader Paşcaniuc (Marginea) ; **Premiul Comitetului Orăşenesc al U.T.C. :** Mihaela şi Ion Paloş (Horezu) ; **Premiul Consiliului Orăşenesc al Sindicatelor :** Ion Bîscu (Horezu) ; **Premiul Cooperativei de Artă Populară şi Artizanat „Suceviţa" :** secţiei de ceramică din Marginea; **Premiul O.J.T. :** Dumitru Paşniciuc (Marginea) ; **Premiul secţiei Suceava a Societăţii Numismatice Române :** Agaston Tofalvi (Corund); **Premiul Comitetului Orăşenesc al Femeilor :** Artemizia Pasniciuc (Marginea) ; **Premii de participare :** Iosef Tudor, Iozma Gyorgy, Toth Francisc, Molnos Marton şi Margareta (Corund), Ilie Năstase (Mînzăleşti—Buzău). **(D. M.)**

REALIZATORI : Ion BELDEANU, George DAMIAN, Viorel DÂRJA, Ion CARP FLUERIC Mihail IORDACHE, Gh. LUPU, Marcel MUREŞEANU, Ion PARANICI, Victor RUSU Mircea TINESCU, Alexandru TOMA
Secretariat : Eugen DIMITRIU
Tehnoredactare : Valentin MILICI

COMITETUL JUDEŢEAN DE CULTURĂ ŞI EDUCAŢIE SOCIALISTĂ SUCEAVA
str. Mihai Viteazul nr. 48